

Комунальний заклад вищої освіти
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
Волинської обласної ради

ТВОРЧІ ПОСТАТІ МИТЦІВ ВОЛИНИ

**Збірник матеріалів науково-методичного семінару циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
04 травня 2023 року**

**Управління освіти і науки Волинської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради
Відділення музичного мистецтва та фізичної культури
Циклова комісія методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки**

ТВОРЧІ ПОСТАТІ МИТЦІВ ВОЛИНИ

*Збірник матеріалів науково-методичного семінару циклової комісії методики
музичної освіти та вокально-хорової підготовки*

04 травня 2023 року

Луцьк, 2023

УДК 929:7.071.2](477.82)КЗВО ЛПК+37:005.745](082)

T28

Розглянуто засіданні циклової комісії методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки Луцького педагогічного фахового коледжу КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол № 10 від 19.06.2023)

Ухвалено до друку рішенням методичної ради Луцького педагогічного фахового коледжу КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол № 12 від 26.06.2023)

Рецензенти:

Мойсіюк В. В. – заслужений діяч мистецтв України, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Жорняк Б. Є. – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Т 28 Творчі постаті митців Волині [Електронне видання] : збірник матеріалів науково-методичного семінару (Луцьк, 04 квітня 2023 року) / упоряд. А. Зарицька. Луцьк : КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2023. 39 с.

До збірника увійшли матеріали досліджень учасників науково-методичного семінару «Творчі постаті митців Волині». У виданні упорядковано науковий доробок викладачів циклової комісії методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки із питань музично-творчої, педагогічної та просвітницької діяльності митців волинського краю, зокрема Георгія Мірецького, Віктора Герасимчука, Мирослава Стефанишина, чоловічого квартету «Барви Волині», Анатолія Голованя, Андрія Гордійчука, Віктора Тиможинського, Василя Мойсіюка, Алли Опейди.

Результати досліджень будуть корисними для викладачів та здобувачів освіти мистецьких спеціальностей, фахівцям у галузі культури і мистецтва.

УДК 929:7.071.2](477.82)КЗВО ЛПК+37:005.745](082)

© КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради, 2023 р.

ЗМІСТ

Науменко М.

Георгій Мірецький – духовний скарб музичного мистецтва Волині.....4

Герасимчук В., Малашевська І.

Усе життя з музикою в серці (Пам'яті композитора Віктора Герасимчука).....8

Ткачук С.

Життя в полоні музики й пісень Мирослава Стефанишина.....13

Степанюк А.

Чоловічий квартет, що зачаровував Європу: «барвіста» сторінка історії
Луцького педагогічного коледжу.....15

Коляда Ю.

Творчі постаті Волині: Анатолій Головань.....22

Зарицька А.

Вокальна психологія Андрія Гордійчука.....25

Павлічук В.

Творчість члена спілки композиторів України – Віктора Тиможинського.....29

Ярмолюк О.

Корифей хорового мистецтва Волині – Василь Мойсіюк.....32

Міщенко З.

Феномен синтезу педагогічної та виконавської майстерності заслуженої
артистки України Алли Опейди.....36

Науменко М. О.,
викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ГЕОРГІЙ МІРЕЦЬКИЙ – ДУХОВНИЙ СКАРБ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ВОЛИНИ

Георгій Адамович Мірецький – український композитор ХХ століття, педагог, піаніст, лауреат всеукраїнських та обласних конкурсів. Надзвичайно талановитий та неординарний симфоніст, який увійшов у музичне мистецтво Волині як людина, наділена прекрасною душею та особливим талантом.

Георгій Мірецький народився у місті Луцьку (Волинська область) 6 травня 1929 року (тоді Волинь була протекторатом Польщі). Батько – Адам Володимирович був поляком за походженням, а мати Марія Денисівна – українка, яка усе своє життя віддала вихованню дітей. Саме тато допоміг синові визначитися з майбутньою професією, адже не маючи музичної освіти, мав неабиякий талант – грав на

багатьох інструментах, створив джаз-бенд, з яким вдало виступав у Луцьку та області. Його вважали засновником волинського джазу. Тому й не дивно, що Георгій також пов'язав своє життя з музикою [3]. Освіту довелося здобувати у два етапи: у польській загальноосвітній школі, потім перерва на німецьку окупацію в 1941-1944 роки, а далі – радянська школа робітничої молоді. Важкі повоєнні та післявоєнні роки не дали Георгію втратити мрію – отримати ґрунтовну музичну освіту. У 1949-1951 роках він навчався у Львівському музично-педагогічному училищі ім. Філарета Колесси. Саме тоді з'являються

його перші фортепіанні композиції. А далі вступив у Київську консерваторію, де навчався по класу композиції у Бориса Лятошинського, Левка Ревуцького, Миколи Вілінського, Костянтина Данькевича. Безперечно, що такий фундамент знань, проявився у неординарній композиторській творчості Георгія Мірецького [1].

Повернувшись у рідне місто, стає викладачем музичного відділення у Луцькому педагогічному училищі. Саме тут йому вдалося проявити себе як талановитого педагога, хормейстера, новатора. На початку своєї педагогічної діяльності, створив ансамбль викладачів, який припав до душі лучанам. «Білі лебеді Мірецького» – так з ніжністю називали колектив. Георгій Адамович власноруч писав обробки для мішаного хору, ансамблю [2]. У репертуарі було чимало світових шедеврів, які Мірецький адаптував для акапельного виконання.

Хор викладачів луцького педучилища став інноваційним відкриттям того часу, адже голоси хористів повністю імітували оркестровий виклад, замінюючи симфонічний оркестр: «Вальс» Штрауса, «Прелюдія і fuga» Баха, «Місячна соната» Бетховена, «Пісня Сольвейг» Гріга, вражали слухачів своєю неймовірною професійністю та елегантністю.

Також відрізняються унікальністю його обробки українських народних пісень. Використання симфонізму додає композиціям зворушливого звучання, величі, несамовитого колориту, які гостро змальовують неповторну індивідуальність композитора. І, справді, музиці Георгія Мірецького притаманні риси неоромантизму. Колеги пригадують, що маестро був унікальною особистістю. Він був геніальним! Мав абсолютний слух, прекрасно грав на скрипці, фортепіано, мав неймовірне відчуття музики. Людина неабиякої культури, суцвіття мудрості, інтелігентності, широких поглядів. Він щиро ділився своїми знаннями та досвідом. Намагався долати стереотипи, щодо методики викладання. Його лекції нагадували «маленьку філармонію», а хоровий колектив став творчою лабораторією [2].

У творчому доробку композитора налічується понад 100 музичних творів. Писав музику виключно академічного спрямування. Драматичність висловлювання, поліфонічна палітра знайшли відображення в інструментальній та інструментально-хоровій музиці. Симфонічна поема, «Магічна» соната, 9 простих варіацій на українську тему для фортепіано, кантата «Моя Україна» (Волинь-43), стали проявом мистецького таланту та неабиякого патріотизму. Відтак, творчий тандем з поетом, генієм волинської словесності – Олександром Феофіловичем Богачуком, став поштовхом для роботи з оперним жанром. Він є автором лібрето незакінченої опери «Маруся Богуславка» (за однойменною драмою М. Старицького). Олександр Богачук називав Мірецького перлиною Волині. Пісні та романси на слова Богачука посіли особливе місце у творчій спадщині. Віртуозний фортепіанний супровід став візитною карткою Георгія Мірецького.

На початку 60-х років ХХ століття Георгій Адамович бере участь у процесі відновлення національних традицій та культури. Активно пише обробки народних пісень Волині для різного складу хору. Також стає новатором багатьох перекладень, обробок для вокального октету та мішаного хору а cappella. Твори Л. Бетховена, Ф. Шопена, Я. Сібеліуса, Р. Шумана, М. Лисенка, П. Майбороди, І. Шамо, – звучали переосмислено, благородно, неортодоксально. Тут композитор зумів відтворити регістрову палітру, ліричну експресію, колористичні співставлення, фактурні та гармонічні прийоми через унікальність людського голосу. Фактуру композитор використовував доволі просту, партії були технічно не складними та зручними для виконання [4].

Духовна тематика також торкнулася струн душі композитора. У хорі а cappella «Святенна ніч» глибоко відчутні традиції духовної музики. Неординарним можна вважати звучання першої частини «Місячної» сонати Л. Бетховена з текстом молитви «Отче наш», яка подарувала глибоке, сакральне усвідомлення вічності.

На жаль, життя талановитого маестро обірвалося занадто швидко та раптово. Георгію Адамовичу було 49 років. Причиною смерті став інфаркт. Напередодні відбувся концерт, на якому стався неприємний інцидент – соліст забув слова та пішов зі сцени. Георгій Мірецький був дуже вразливим чоловіком, з тонкою душею, а у музиці не терпів фальші, тому надзвичайно гостро відреагував на цей казус. Понад 30 років після смерті композитора його музика залишалася невідомою для громадськості. Лише з 2007 року архів став доступним. Син Мірецького – Олександр робить усе можливе, щоб віднайти втрачені партитури – духовні музичні скарби [1].

Мірецький Георгій Адамович став яскравою, незамінною постаттю музичного мистецтва Волині та України. Його твори – прояв величності його душі освяченої талантом та наполегливою працею. Дуже важливо, щоб його музика звучала, приносячи радість, естетичну насолоду, справжнє духовне відродження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Георгій Мірецький - вокально-інструментальні монологи. URL: <https://uain.press/blogs/georgij-miretskij-vokalno-instrumentalni-monologi-1234693>
2. Корінні лучани: композитор Георгій Мірецький адаптував світові оркестрові шедеври для акапельного хору. URL: <https://lutsk.rayon.in.ua/topics/381064-korinni-luchani-kompozitor-adaptovuvav-svitovi-orkestrovi-shedevri-dlia-akapelnogo-horu>
3. Старі фотографії родини піонерів Волинського джазу. URL: <https://volyn.tabloyid.com/layf/stari-fotografiyi-rodyny-pioneriv-volynskogo-dzhazu>
4. Творчість Луцького композитора Георгія Мірецького. URL: <https://lutsk-trend.in.ua/uk/eternal-1417-tvorchist-luczko-kompozytora-georgiya-mireczkogo>

Герасимчук В. В.,
викладач циклової комісії фортепіано
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

Малашевська І. В.
викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

УСЕ ЖИТТЯ З МУЗИКОЮ В СЕРЦІ

(Пам'яті композитора Віктора Герасимчука)

Звучить пісня «Ожини» (музика Віктора Герасимчука, віри Петра Маха)

Прозвучав фрагмент пісні «Ожини», яку написали волиняни – композитор Віктор Герасимчук і поет Петро Мах. Ця пісня стала своєрідною візиткою Волинського краю. Написана у далеких 60-их, вона давно стала народною. У 70-их роках Богдана Фільц зазначала: «Найбільш популярними піснями, що вийшли за межі своїх областей і навіть республіки, стали пісні «Марічка», «Ой ви очі, волошкові» С. Сабадаша, «Черемшина» В. Михайлюка, «Ожини» В. Герасимчука, «Червона рута» і «Водограй» В. Івасюка [1, с. 252].

Віктор Гнатович Герасимчук – лауреат багатьох обласних і всеукраїнських

конкурсів на кращу пісню. Пісня «Батьківська криниця» (вірш Василя Гея) стала «піснею 1978 року» (III премія пісенного конкурсу, оголошеного музичним товариством УРСР та редакцією журналу «Україна»). Хоровий твір «Чорний біль весни» (вірш Василя Гея), присвячений чорнобильській трагедії, у 1996 році став лауреатом всеукраїнського хорового конкурсу в місті Житомир...

Віктор Герасимчук усе своє життя присвятив музичній творчості, праці з митцями та юнацтвом. Він – перший професійний композитор Волині, член Національної спілки України, перший серед волинських музикантів заслужений діяч мистецтв України і перший лауреат обласної мистецької премії імені Ігоря Стравінського. У спадщині композитора пісні, романси, хорові, камерно-інструментальні, вокально-симфонічні твори.

Народився Віктор Герасимчук 13 серпня 1935 року у селі Топільне Рожищенського району на Волині в селянській сім'ї.

У батьківській хаті музику завжди любили. Дуже гарно співала мама, любив пісню батько і часто у батьківській хаті збиралися односельчани на вечорниці. Саме тоді, в дитинстві, пізнав майбутній композитор красу і силу української народної пісні. Нелегке було його дитинство: не повернувся з фронту батько, невдовзі після похоронки померла мати [2].

У шкільні роки Віктор самотужки опановував нотну грамоту і гру на музичних інструментах. Після закінчення Рожищенської середньої школи працював завідувачем клубу в рідному селі. У 1956 році він переїхав до Луцька і став працювати вальцювальником на млинзаводі № 10, де організував хор. Створений ним хоровий колектив, а пізніше й інші організовані ним робітничі хорові колективи успішно виступали на оглядах колективів художньої самодіяльності і ставали щорічними переможцями обласних оглядів-конкурсів.

Віктор Гнатович дуже любив хормейстерську працю і, коли у 1959 році відкрилося у Луцьку музичне училище, він відразу поступив до нього на диригентсько-хормейстерський відділ. Після навчання у Луцькому музичному училищі успішно здобував музичну освіту у Львівській консерваторії ім. М.

Лисенка на диригентському, а пізніше – композиторському факультетах. Його світогляд і хист формувалися під впливом таких видатних митців, як – Дезидерій Задор, Анатолій Кос-Анатольський, Микола Колесса, Станіслава Людкевич.

Ще до вступу на композиторський факультет Віктор Герасимчук мав певний досвід творчої роботи: його пісні та хори звучали у виконанні самодіяльних колективів і солістів-аматорів. Починаючи з 60-их років, його твори друкувалися як у місцевій пресі, так і в колективних збірниках та республіканських журналах. В рецензії на творчість композитора Д. Задор зазначав: «В. Герасимчук до вступу на композиторський факультет консерваторії проявив себе майже виключно у вокально-хоровому жанрі. У цій сфері він став знаним діячем Волині і отримав визнання також за її межами» Д. Задор зауважував: «Віктор Герасимчук завжди залишається вірним собі художником повнокровної мелодії, що вбирає в себе живильну силу народного мелосу... Популярності його хорових творів сприяють передусім здібності композитора знаходити у гармонічних зворотах необхідні засоби музичної виразності, що витікають зі змісту чи настрою того чи іншого поетичного образу».

Упродовж усього творчого життя Віктор Гнатович найбільше любив працювати над вокальними творами. В інтерв'ю газеті «Радянська Волинь» він зазначив: «Кожен твір стараюсь пропустити через призму своїх відчуттів. Прагну не ганятися за ефектом, а надавати твору своєрідності і достовірності... Музика повинна допомагати висловлювати ідею. Слова – лише одне крило пісні, другим – має стати музика» [2, с. 3]. Твори В. Герасимчука, як вказував Ю. Мельник, є «чудовими зразками живої інтонації мови, теплоти, невимушеності» [3, с. 12]. «Музика талановитого волинянина мелодійна і щира, тому й не дивно, що вона хвилює людські серця», – писала про творчість Віктора Леся Дичко.

Творча співдружність єднала Віктора Герасимчука з волинськими поетами Петром Махом, Олександром Богачуком, Василем Геєм, Віктором Лазаруком, Михайлом Проньком, Йосипом Струцюком, Іваном Чернецьким, Надією Гуменюк, Василем Простопчуком, Миколою Гнатюком...

У доробку композитора пісні на вірші відомих українських поетів Володимира Сосюри, Платона Воронька, Дмитра Луценка, Петра Біби, Дмитра Павличка та ін.

Особливою любов'ю композитора стала поезія Лесі Українки. Твори на її тексти отримали високу оцінку музичної громадськості. Вони звучать у всіх регіонах України та далеко за її межами.

А. Єфіменко зазначила, що «... композитор був делегатом VII, VIII, IX, XI з'їздів Спілки композиторів України та VII, VIII Всесоюзних з'їздів композиторів тодішнього СРСР. Його музика неодноразово звучала на пленумах та з'їздах композиторів України, IX Міжнародному фестивалі «Київ Музик Фест'98», творчих звітах майстрів мистецтв і колективів художньої самодіяльності Волині у Києві. ... Підсумком різних творчих етапів митця стали такі концерти: «Пісню дарую людям» (Луцьк, 1974), три авторські концерти (Луцьк, 1980, 1987, 1995) та творчий звіт (Львів, 1984)» [4, с. 19].

Твори Герасимчука увійшли до репертуару Заслуженої хорової капели «Трембіта» (Львів), народного камерного хору «Легенда» (Дрогобич), народної хорової капели хлопчиків та юнаків «Дударик» (Львів), жіночого хору Луганського коледжу культури і мистецтв «Благовіст», студентського хору Харківської державної академії культури, студентського хору Житомирського музичного фахового коледжу ім. В. С. Косенка, жіночої хорової капели та мішаного хору «Музичні гобелени» Луцького педагогічного коледжу, народної хорової капели «Колорит» (Камінь-Каширський) та ряду солістів, як-от: народні артисти України Марія Байко, Ніна Мельник, Ігор Кушплер, Зоя Комарук, Василь Чепелюк, заслужена артистка України Алла Опейда, заслужений працівник культури України В'ячеслав Судима та ін.

Сорок років творчого життя композитор віддав педагогічній справі: спочатку працював вчителем співів у Луцькій школі-інтернаті, а потім – із 1965 по 2001 роки викладав музично-теоретичні дисципліни і диригування у культосвітньому та педагогічному училищах. У нашому закладі освіти працював

більше 20 років. Добрий, скромний, відкритий до спілкування – таким пам'ятають його студенти.

В. Герасимчук постійно займався громадською діяльністю, був активним учасником і творцем музичного життя Волині. Він був позаштатним методистом Волинського центру народної творчості, брав участь у проведенні семінарів з народної творчості в районах області, був головою журі обласної атестаційної комісії по переатестації народних аматорських колективів та присвоєння звання «народний аматорський колектив». У 1975 – 1998 роках композитор очолював обласне об'єднання самодіяльних композиторів Волині.

В. Герасимчук входив до складу комітету з присудження обласних премій у галузі літератури, культури і мистецтва, був членом Президії правління обласного відділення музичного товариства України. 1989 року був обраний членом правління Спілки композиторів України.

Помер композитор 2 грудня 2004 року.

Музика Віктора Гнатовича Герасимчука сьогодні звучить в Україні та за її межами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гордійчук М. М., Булат Т. П., Омельченко А. Ф., Бернацька Р.П., Жукова А. Є., Федорук О. К., Фільц Б. М. Художня самодіяльність на сучасному етапі. Київ : «Наукова думка», 1977. С. 222-255.
2. Балик Н. Серцем творити музику. *Обласна громадсько-політична газета «Радянська Волинь»*. Луцьк, 16.05.1991. С. 3.
3. Коменда О.І. Він залишив нам свої пісні. Тижневик «Віче». Луцьк, 16.12.2004. С. 12.
3. Єфіменко А. Г., Коменда О. І. Волинський осередок Національної спілки композиторів України : навч. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. С. 17-23.

Світлана Ткачук,

викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ЖИТТЯ В ПОЛОНІ МУЗИКИ Й ПІСЕНЬ

МИРОСЛАВА СТЕФАНИШИНА

Мирослава Стефанишина без перебільшення можна назвати творчою легендою нашого краю. Цьогоріч, 1 квітня, йому виповнилося 96 років.

У нашому краї його знають як почесного професора Волинського національного університету імені Лесі Українки, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата обласної премії імені Степана Кривенького, композитора, диригента-хормейстера, педагога, громадсько-культурного діяча,

фольклориста, голову Волинського відділення національної Ліги українських композиторів. Він навчався у найкращих діячів української культури і мистецтва - Павла Муравського, Миколи Колесси, Станіслава Людкевича, Євгена Козака, Пилипа Козицького, Євгена Юцевича, Анатолія Кос-Анатольського.

Будучи родом з Івано-Франківщини, навчаючись у Львівській консерваторії, він став справжнім сином Волинського краю, адже саме тут відбулося його творче композиторське становлення та зростання.

Приїхавши молодим юнаком на Волинь за розподілом після успішного завершення навчання в консерваторії, Мирослав Стефанишин обіймає посаду диригента-хормейстера Волинського народного хору обласної філармонії,

згодом очолює комісію музики і співу на педагогічному факультеті Луцького державного педагогічного інституту імені Лесі Українки.

Загальновідома його причетність до оркестру обласного музично-драматичного театру імені Тараса Шевченка, вокальних ансамблів «Калинонька», «Лучанка», «Веселка».

Душу композитора назавжди полонила поезія Лесі Українки. Найпершими піснями стали «Давня весна» та «Вечірня година», що були створені ще у Станіславському музичному училищі. Саме Лесина поезія стала путівником у творче життя. А сьогодні серед співавторів Мирослава Стефанишина можна назвати талановитих волинян Олександра Богачука, Йосипа Струцюка, Василя Гея, Петра Маха, Івана Чернецького, а також нашого колегу Миколу Мартинюка.

Саме у творчій єдності цих двох талановитих особистостей народилися «Ода Луцьку», «Луцький замок», «Журавлина дума», «Вечірня казка».

У творчому доробку композитора більше 1000 творів: з них біля 500 перекладень та аранжувань, і стільки ж – авторських пісень. Особливою милозвучністю виділяються пісні для дітей. Торкаються тонких струн душі вокальні твори для жіночих та чоловічих ансамблів, дуетів та тріо, солістів та хорів.

І сьогодні Мирослав Степанович Стефанишин – невтомний трудівник, наставник молоді, до якого звертаються зі словами подяки за навчання та виховання талановитих спеціалістів хорового мистецтва, за значний доробок у вивченні та пропаганді фольклору, активну громадську позицію, за добро, яке він засіває у людські серця.

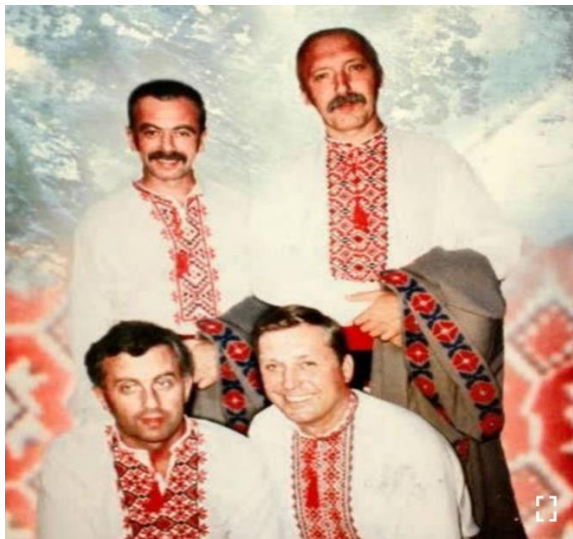
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Особистості: «Моє життя – в полоні музики й пісень». URL : <https://www.volyn.com.ua/news/27336-osobistosti-moe-zhittya-v-poloni-muziki-y-pisen.html> (дата звернення 03.03.2023)

2. Стефанишин М. Ода Луцьку. Пісенний збірник. Твердиня. Луцьк.2012. 54 с.
3. Стефанишин М. Пісенні узори. Волинський центр народної творчості. Луцьк. 1997. 122 с.

Степанюк А.В.,
викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ЧОЛОВІЧИЙ КВАРТЕТ, ЩО ЗАЧАРОВУВАВ ЄВРОПУ: «БАРВИСТА» СТОРІНКА ІСТОРІЇ ЛУЦЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ

У 1975 році вперше вийшов на сцену чоловічий вокальний квартет «Барви Волині» у складі викладачів Луцького педагогічного училища Володимира Калашнюка, Олега Каспера, Володимира Штихалюка та Ростислава Андрущака під керівництвом Олександра Головерси. Голосисті та надзвичайно талановиті митці зібралися разом через спільні музичні смаки та спільні інтереси.

«Барви Волині» на той час були чи не першим ансамблем такого зразка в нашому краї. Основою його репертуару стали народні пісні, які виконувались

акапельно, твори української естрадної класики. Емоційність і виразність, акторська майстерність, досконале нюансування та гармонійне поєднання голосів чудово передавали зміст виконуваних пісень. Виступи колективу вирізнялися самобутнім, неповторним звучанням, тембральним колоритом. Як наслідок – популярність та симпатію у глядачів квартет здобув дуже швидко.

Ідея створення чоловічого квартету належала Олександрові Йосиповичу Головерсі – викладачу постановки голосу Луцького педучилища. Народився майбутній митець в селі Стрільці Грубешівського повіту. Закінчив Львівське музичне училище та режисерський факультет Харківського інституту культури. Працював актором у Львівському музично-драматичному театрі ім. Марії Заньковецької та понад сорок років викладачем вокалу Луцького педагогічного училища. Брав активну участь у громадсько-культурному житті міста та області. На початку 60-х заснував при Луцькому міському будинку культури оперну студію був її керівником та режисером. Головерса був організатором та керівником багатьох музичних колективів (хор Волинського товариства «Холмщина», квартет «Жайвір», тріо «Віра, Надія, Любов»).

У 1990 році з ініціативи Головерси в Луцьку був створений перший професійний церковний хор, який співав службу українською мовою. «Це були часи, коли в Україні й Луцьку, зокрема, набрав обертів Народний Рух, – згадує пан Олександр. – Його керівники вирішили на мітингах збирати гроші для ремонту Хрестовоздвиженської церкви. Я тоді прийшов до старости і сказав, що на ремонт гроші не буду давати, а хочу тут організувати церковний хор. Він погодився. І я почав по музичному й педагогічному училищах шукати талановиту молодь з гарними голосами і запрошувати їх, а на керівника запросив молодого хормейстера Василя Мойсіюка». Олександр Йосипович запропонував назвати хор «Оранта» – «Та, Яка молиться» (один із основних типів зображення Богоматері з піднесеними руками, що символізують Її заступницьку молитву). Створення такого хору стало початком відродження української православної

церковної музики в нашому краї. Це було повернення шедеврів Березовського, Бортнянського, Веделя. Саме у Хрестовоздвиженському храмі 28 вересня 1990 року вперше і зазвучала «Оранта». І ось уже понад 30 років славнозвісний хор молиться разом з великою волинською паствою.

Учасники квартету Володимир Калашнюк та Володимир Штихалюк товаришували ще за студентських часів. Обоє вони навчались у Київському державному інституті культури ім. О. Є. Корнійчука (Рівненський філіал), де створили чоловічий квінтет. Цей студентський колектив став першою творчою вокальною лабораторією юних співаків, які мали чудові голоси та хист до написання хорових обробок. Квінтет виступав не лише в межах навчального закладу, а й активно гастролював містом. Хлопці самотужки навіть організували свій сольний концерт і підпільно продавали на нього квитки, щоб покращити своє скромне студентське матеріальне становище! Багато творів з репертуару того квінтету згодом було перенесено у концертну програму новоствореного квартету «Барви Волині».

Штихалюк Володимир Іванович народився в с. Залужжя (Дубнівський р-н, Рівненська обл.). Першу професійну музичну освіту здобув у Луцькому педагогічному училищі, у якому й зараз продовжує працювати на посаді викладача хорового диригування. Володимир Іванович пригадує, що завжди любив співати. Природа наділила юнака сильним голосом, звучним баритоном. Ще до вступу в училище він вивчив 50 народних пісень, багато з яких згодом обробив для чоловічого ансамблю. Фольклор став для нього безмежним джерелом для творчого осмислення, натхнення. Починаючи зі студентських років, В. Штихалюк, писав аранжування народних пісень, авторські твори на вірші волинських поетів, перекладення для чоловічого квартету вокальних творів українських композиторів, духовної музики. Зазвичай ці твори мають форму вокально-хорової мініатюри у межах 4-12, рідше 20-ти тактів. Та мініатюрна форма не заважає втілити глибокий музичний образ за рахунок

стислих гармонічних засобів, гнучкого голосоведення, характерного підбору тонального плану, який надає співу чоловічого ансамблю особливої м'якості, співучості, а в інших моментах – сильного, компактного, вольового звучання.

Володимир Калашнюк, уродженець с. Хмелів Володимир-Волинського району Волинської області, до вступу в інститут навчався у Луцькому музичному училищі за спеціальністю «Хорове диригування». В. Штихалюк, який на той час уже працював у Луцькому педагогічному училищі, переконав директора взяти на роботу В. Калашнюка – перспективного молодого спеціаліста, талановитого співака, який би міг співати у новоствореному чоловічому квартеті. Так, у 1978 році після закінчення строкової служби в армії Володимир Миколайович був прийнятий на посаду викладача хорового диригування. У «Барвах Волині» він виконував партію першого тенора. Яскравий, м'який, барвистий тембр його голосу, гнучкість і широкий діапазон додали нових барв звучанню квартету. Неймовірно добра, чуйна, скормна людина, професіонал своєї справи, виховавши не одне покоління музикантів, й до сьогодні продовжує працювати в Луцькому педагогічному коледжі.

Каспер Олег Степанович родом із Тернопільщини, з села Білобожниця Чортківського району. Після закінчення Дрогобицького педагогічного інституту за розподілом опинився на Волині в Луцькому педучилищі, де викладав гру на баяні. Олег Каспер – вправний імпровізатор, може на слух підібрати будь-який музичний твір і відразу виконати його. Талановитого голосистого юнака закріпив О. Головерса і запросив до квартету в якості другого тенора. Нерідко, виконуючи свою вокальну партію, Олег Степанович паралельно акомпанував колективу на піаніно, баяні.

Ростислав Володимирович Андрушак – володар баса профундо, глибоке оксамитове звучання якого завжди викликало щире захоплення слухачів, мріяв стати інженером. І лише завдяки його мамі, яка впросила сина вступити на музичну спеціальність, тисячі людей отримали змогу насолодитися його

унікальним голосом, змогли навчатися співу і гри на баяні у, без сумніву, поцілованого Богом музиканта-педагога. Уродженець міста Сокаль, що на Львівщині, після закінчення музичного факультету Дрогобицького педінституту був направлений на роботу в Луцьке педучилище. Певний проміжок часу Ростислав Володимирович працював викладачем постановки голосу, потім був переведений на посаду викладача гри на баяні. Статний, інтелігентний молодик з грайливими «бісиками» в очах був улюбленцем жіночої половини прихильників вокального квартету. Та це ніяк не заважало щирій дружбі усіх учасників «Барви Волині». Дочка Ростислава Андрущак, Богдана, згадуючи свої дитячі роки, з усмішкою на вустах розказує, як вони сім'ями гостювали один в одного, разом святкували дні народження, відпочивали на дачі.

Для кожного з учасників квартет був не роботою, а душевною втіхою та розрадою, захопленням всього життя. Вони щодня збирались на репетиції, особливо напередодні концертів, вивчали величезну кількість пісень, апробували власні обробки, відточували свою професійну майстерність.

Досить тривалий період часу (біля 3-х років) квартет не мав назви. На концертах їх оголошували як чоловічий квартет Луцького педучилища. Була навіть думка влаштувати конкурс на найкращу назву. На одній із репетицій черговий раз зайшла мова за назву колективу, і В. Штихалюк запропонував «Солісок» (за аналогією назви села Селісок у Камінь-Каширському районі), О. Головерса озвучив назву «Волинь». Тоді Р. Андрущак вигукнув: «А давайте назвемось «Барви Волині!»» З того часу квартет почав виступати під новою «барвистою» назвою.

Концерти проходили з великим успіхом, починаючи із залів училища, в місті, області, на телебаченні столиці України, гастролював у Польщі, Німеччині.

У 1983 році «Барви Волині» виступають з українськими та польськими піснями у м. Замость (Республіка Польща). У 1987-1989 рр. квартет бере участь

у трьох фестивалях фольклорної музики на Підляшші (Польща), у містах Білосток та Мельник.

Квартет «Барви Волині» - один з небагатьох колективів, який ще в радянські часи вирізнявся своїм патріотизмом та національною свідомістю, що було вкрай небезпечно. Вони не побоялися публічно виконувати повстанські та стрілецькі пісні. Учасники згадують, з яким трепетом і вдячністю волинська публіка слухала такий репертуар!

У 1990 році на запрошення Австрійського уряду «Барви Волині» делегують представляти українську фольклорну музику у Відні. Це був справжній виклик для колективу та перший крок до міжнародного визнання.

В. Штихалюк зізнається, що дуже злякався відповідальності, боявся, що не справиться, бо навіть знані митці з консерваторською освітою відмовилися від такої роботи. Адже необхідно було за короткий термін підготувати ТРИ концертні програми: українські народні пісні, духовна музика, і вертеп (а це понад 60 творів!) Потрібно було спершу знайти репертуар, розписати його, і за місяць вивчити! Першу концертну програму квартет виконував у залах Відня для працівників посольства світу і ООН. Друга програма (духовна музика) звучала в посольстві Англії, а третя (різдв'яна) – у Ратуші Відня на Всеєвропейському фестивалі «Живе Різдво».

У 1992 році Квартет «Барви Волині» брав участь у фольклорному фестивалі в м. Шваленберг (Північна Вестфалія Західної Німеччини). Високий професійний рівень колективу було відзначено в німецькій пресі і названо його кращим вокальним колективом Європи. Після фестивалю квартет відправився на гастролі з благодійними концертами містами Німеччини.

Квартет «Барви Волині» творчо працював до 1992 року. За 17 років діяльності колектив дав понад 2000 концертів.

Аудіо та відео записи колективу зберігаються у фондах Волинського, Львівського та Київського радіо та телебачення. Шкода, що оцифрованих записів

на сучасних носіях у хорошій якості немає. В інтернеті можна знайти лише кілька архівних відео 80-х – початку 90-х років ХХ століття.

За роки свого існування квартет «Барви Волині» не лише популяризував акапельний ансамблевий спів, але й надихав багатьох молодих виконавців на створення нових творчих колективів, серед яких студентський вокальний ансамбль «Козаченьки» Луцького педагогічного коледжу, чоловічий квартет «Luciano» та відомий нині квартет заслужених артистів України «Акорд».

Своїм шанобливим ставленням, любов'ю до рідного, вірою і правдою кожен зі співаків заслужив на любов, повагу вдячних шанувальників з України та Європи. Часи змінюються, але справжнє мистецтво залишається таким на завжди, навіть якщо воно незаслужено забуте наступними поколіннями (треба сподіватися, що не назавжди). Шкода, що в наші дні часто в мистецтві поцінуються низькопробні та низькосортні речі, позбавлені будь якого смаку та естетики, вже не говорячи про високу майстерність. Натомість, те що возвеличує красу і гордість нашої нації, часто не помічається, замовчується, забувається, а іноді назавжди втрачається для суспільства та прийдешніх поколінь. На щастя, завжди в кожному поколінні були, є і будуть люди, душі яких прагнутимуть того мистецтва, яке окрилює людську сутність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. «Барви Волині». Пісенна збірка. Упорядники: В. Штихалюк, В. Калашнюк. О. Каспер. Луцьк. 2004. 28 с.
2. Стефанишин М.С. Роздуми про музику: статті, рецензії, відгуки, спогади, листи, світлини. Луцьк. ВОРВП «Надстир'я». 2008. 364 с.
3. <https://arkhiv.pravoslavivolyuni.org.ua/gazeta/stattja/?newsid=1753&ncategory=myst>
4. <https://volynkholmshchyna.wordpress.com/%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%bc%d1%89%d0%b0%d0%ba%d0%b8-%d0%b2%d0%be%d0%bb%d0%bd%d1%96/>

Коляда Ю. А.,

викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ВІДОМІ МИТЦІ ВОЛИНИ. АНАТОЛІЙ ГОЛОВАНЬ

Володіючи прекрасним баритонем оксамитового забарвлення, віртуозно граючи на кількох музичних інструментах, він міг би зривати оплески найвибагливішої публіки в найпрестижніших залах. Але він стояв до публіки переважно спиною, як диригент та хормейстер.

Син волинських хліборобів, де про музику не думали і не гадали, він також не міг передбачити, що музика стане його покликанням. З тринадцяти років він подружився з баяном, а в п'ятнадцять вже акомпанував на концертах чи танцювальних номерах у сільському клубі.

По закінченню Торчинської десятирічки в 1970-му, поступає в Луцьке культосвітнє училище. Армійську службу проходить в Кривому Розі, де керує мішаним хором і жіночим вокальним ансамблем при будинку офіцерів, грає на

корнеті в гарнізонному духовому оркестрі. Відтак з'являються перші пісні, аранжування, п'єса для труби з оркестром, гімн полку, тощо [1, с. 5].

У 1975 році А. Головань поступає в Київський інститут культури, після закінчення якого повертається на працю в рідне училище, де в різні часи викладає теорію музики, сольфеджіо, хоровий клас, диригування, постановку голосу.

Молодий, талановитий випускник Київського інституту культури, учень відомого професора Анатолія Мархлевського, у 1979 році Анатолій Головань очолив самодіяльну хорову капелу працівників культури Луцького району та керував нею близько 20-ти років. Уже через три роки, у 1982 хорова капела отримала звання народного. В репертуарі з'явилися різнопланові твори різних жанрів та стилів. Колектив бере участь у всеукраїнських конкурсах хорової музики імені Дениса Січинського в Києві та Лесі Українки в Луцьку, всеукраїнському телетурнірі «Сонячні кларнети». Двічі капела демонструвала своє мистецтво в сусідній Польщі. Незабутні враження в учасників залишилися від тижневої поїздки до міста Полтава, де колектив представляв область на відкритті Співочого поля. Сьогодні художнім керівником і диригентом хору «Луччина» є Володимир Єфіменко, а у 2021 році камерному хору виповнилося 50 років [2].

Як талановитого педагога у 1991 році Анатолія Голованя запрошують на роботу до Луцького педінституту ім. Лесі Українки, де він викладав хоровий клас та диригування. В 2009 році був нагороджений бронзовим нагрудним знаком за високий професіоналізм та ініціативність. Стає членом Ліги українських композиторів.

Постійно шукаючи нові форми самовираження А. Головань випускає збірку «Сніг у травні» з хорами, ансамблями, піснями. Сюди увійшли обробки стрілецьких та повстанських пісень, що відтворюють правду про героїчну історію нашого народу та ліричні пісні, в яких автор намагався проникнути в

таїну людської душі й музичними засобами відтворити думки й почуття, закладені в поетичних строфах [1, с. 41].

Сьогодні його твори виконує хор «Луччина» культурно-мистецького центру «Красне», хор «Музичні гобелени» Луцького педагогічного коледжу, керівник Олександр Марач та ансамбль «Розмай» та чоловічий вокальний квартет «Акорд».

Сьогодні у селі Смолигів Луцького району Волинської області, у місті народження, діє кімната-музей, де знаходяться історичні пам'ятки, інформація про старожилів і випускників школи які чогось досягли.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. А. П. Головань Сніг у травні. Хори, ансамблі, пісні. Луцьк. Редакційно-видавничий відділ Волинського державного університету ім. Лесі Українки. 2000. 42 с.
2. Анатолій Головань. Культурно-мистецький центр «Красне» [Електронний ресурс]. URL: https://culture.lutsk.ua/units/kulturno-misteckiy_centr_krasne (дата звернення: 10.02.2023).

Зарицька А. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
голова циклової комісії методики музичної освіти
та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ВОКАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ АНДРІЯ ГОРДІЙЧУКА

«У пісні кохаюсь, на друзів молюсь» - життєве кредо А. Гордійчука

Народився Андрій Гордійчук 8 грудня 1955 року, в мальовничому селі на Рівненщині. Закінчив Луцьке педагогічне училище (1975 р.), музично-педагогічний факультет Рівненського педагогічного інституту імені Д.З. Мануїльського (1979 р.).

В 1979 році А. Гордійчук розпочав свою музично-педагогічну та творчу діяльність в Луцькому педагогічному інституті імені Лесі Українки, що тепер називається Волинським національним університетом імені Лесі Українки, працюючи викладачем музично-теоретичних дисциплін. З перших років роботи він мав можливість реалізовувати свої творчі здібності як керівник духового оркестру педагогічного інституту (1979-1986 рр.).

У 1990 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук в Київському педагогічному інституті імені О.М. Горького, що нині відомий як Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Андрій Гордійчук був зацікавлений у дослідженні питань музично-естетичного виховання та музичної культури серед студентської молоді, а також професійного становлення майбутніх вчителів музичного мистецтва. Він став автором понад 40 наукових публікацій. Крім того, він був засновником та організатором Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і практика співацького процесу в навчальному закладі: традиції і перспективи».

Доленосною подією у житті Андрія Гордійчука стало рішення створити вокальний квартет. Він проводив експерименти з жіночими та мішаними складами, але в результаті вирішив зосередитись на чоловічих голосах. Таким чином, в 1995 році був заснований чоловічий вокальний квартет «Акорд» зі студентів інституту мистецтв ВДУ імені Лесі Українки. Учасники квартету, а саме Олег Гонтар, Микола Палій, Віктор Мрочко та Андрій Зарицький, невдовзі стали заслуженими артистами України.

Під орудою А.М. Гордійчука квартет «Акорд» побував з концертними поїздками в Німеччині, Польщі, взяв участь у більше 500 концертах м. Луцька та області. Чоловічий вокальний квартет «Акорд» – лауреат понад п'ятнадцяти всеукраїнських і міжнародних конкурсів та фестивалів, усі його учасники носять звання заслужених артистів України.

А. Гордійчук зробив понад 150 обробок та перекладів музичних творів для чоловічого квартету, частина з яких увійшла до навчально-методичного посібника «Латрія», репертуарного збірника „Встань, козацька славо...” та ін.

2007-2018 роки А. Гордійчук – декан Інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки (нині факультет культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки). Мудрий керівник та дбайливий адміністратор, А. Гордійчук створив оптимальні

умови для ефективної науково-методичної, творчої роботи викладачів та студентів факультету, з ентузіазмом підтримував нові ідеї та творчі проекти.

А. Гордійчук зазначав, що «пісня як форма колективного виконання це не тільки створення стану естетичної насолоди, це засіб емпатійного забезпечення спілкування, цілеспрямованого сприймання музичних творів різних жанрів, стилів, це вагомий супровід науково-методичної, навчально-виховної діяльності студентів та викладачів, це енергетика простору і часу яка пробуджує внутрішнє єство особистості, це вірш і знамено, це вищий продукт емоційно-суспільних процесів. [3, с. 3].

Вокальна психологія вивчає специфіку музичної діяльності та особливості особистості музиканта і його творчості, закономірності функціонування музично-психологічних процесів, засоби емоційно-вольової регуляції під час підготовки до публічного виступу, особливості музичного сприйняття.

А. Гордійчук приділяв велику увагу власне таким психологічним категоріям у вокалі, як:

- ✓ *Мотив* (мотивація до музично-творчої діяльності, засоби стимулювання, етапи розвитку мотиваційних процесів).
- ✓ *Образ* (художньо-образне відображення. Цікавим та значимим є його дослідження з питання колористики у співацькому процесі. Досліджуючи дану проблематику, А. Гордійчук проводить зв'язок кольору і звуку, дає характеристику співвідношенню частоти коливань звуків і довжиною хвиль кольорів, представив власну розробку колірної палітри музичного строю, акордів, тональностей) [1].
- ✓ *Діяльність*. Як стверджував А. Гордійчук «колективне музикування – це один зі складних трудоємних видів творчої діяльності, яке сприяє формуванню позитивних емоцій, інтересів, виконавських навичок (сольних, ансамблевих), творчих здібностей, іміджу та успішності; утверджує почуття товариствськості, толерантності, відповідальності, запитаності, естетичної насолоди» [2, с. 3-4].

- ✓ *Особистість* (творча харизма, імідж).
- ✓ *Спілкування* (відчуття командного духу).
- ✓ *Переживання* (емпатія – тобто співпереживання).

Отож, А. Гордійчук був переконаний, що підготовка кадрів вищої школи, відображаючи в мікроструктурі тенденції розвитку українського суспільства, тісно пов'язана із вдосконаленням змісту, форм і методів освітньої діяльності, посиленням їх практичної спрямованості. Наголошував, що студент повинен навчитись визначати головне в художньому змісті вокального твору, розвивати емоційну сферу виконавців, поряд з професійною майстерністю виховувати художнє мислення, педагогічні здібності, оскільки він є інтерпретатором твору, що виконується, носієм художньо-естетичних смаків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гордійчук А. М. Проблема колористики у співацькому процесі. *Педагогічний пошук* : наук.-метод. вісн. 2013. № 1 (77). С. 7-11.
2. Гордійчук А. М. Методика і практикум роботи з колективом: програма нормативної навчальної дисципліни. Луцьк, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки . 2017. 14 с.
3. Єднає мудро благовісна музика: співаник СНУ імені Лесі Українки: зб. пісень / упоряд. А. М. Гордійчук. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2015. 100 с.

Павлічук В.І.,

викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

ТВОРЧИСТЬ ЧЛЕНА СПІЛКИ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ ВІКТОРА ТИМОЖИНСЬКОГО

Народився 23 вересня 1957 року в Луцьку. Закінчив теоретичний та фортепіанний відділи Луцького державного музичного училища (1978), композиторський факультет Львівської державної консерваторії ім. М.Лисенка (1983, кл. ст. викл. В.Флиса). З 1983 - викладач Луцького державного музичного училища (з 1997 - Волинське державне училище культури і мистецтв), з 1989 - голова предметно-циклової комісії теорії музики.

Член Національної спілки композиторів України (1991), голова Волинського осередку НСКУ (з 1995), член правління НСКУ (з 1999). Лауреат обласної мистецької премії ім. І.Стравінського (1996). Заслужений діяч мистецтв України (2005).

Перші післяконсерваторські твори Віктора Тиможинського (1984-85рр.) зацікавили слухача нетиповим для того часу світом образів композитора. Балада "Ой у Луцьку славнім" швидко принесла композиторові народне визнання і стала візиткою хорового мистецтва Волині. Твори, в яких яскраво проявилися індивідуальні стильові риси композитора стали:

пантеїстичні "Дві прелюдії" (вже майже двадцять років знаходяться у репертуарі десятка хорових колективів,

триптих "Світ, розглянутий по частинах" - дотик до філософії та поезії епохи розквіту українського бароко. Триптих став також своєрідною школою, яку пройшли найкращі волинські вокалісти-баси.

Ці твори, у яких композитор радше прислухався до своєї природи, інтуїції, які, диктуючи і образну сферу і композиторську техніку, були тоді для молодого композитора певною спокусою віднайти щось втрачене. Цей пошук привів, з одного боку, до духовної музики, з її світом таїни церковного ритуалу (перш за все, назвемо "Святий Боже", Псалом № 103 (Давидів), триптих "Господи, почуй мене") та підкресленням глибоко індивідуальної суті молитви як напівозвученого діалогу-монологу. З іншого - до магічних мотивів язичницьких обрядів та прагнення особистого прочитання їх символіки. Подихом прадавніх замовлянь, ворожінь пройняті твори, написані у різні роки:

"Два замовляння раби Божої Марії", "Купайло", "Кривий танець", "Про сиву зозулю", "Спів диких трав".

Ці, такі різні, художні світи, природно єднаючись у різноманітних творчих експериментах митця, як правило, "оздоблюються" тонкими психологічно-смысловими нюансами. Внаслідок цього такі різні твори як легендарно-обрядові "Два замовляння", сповідально-символічний "Осінній спів" або "Неправедне ехо" набувають однаково сучасного змісту, водночас не втрачаючи ні історично-стильової, ні естетично-образної характерності. Випадки зазначеного єднання нерідко зустрічаються і в рамках одного твору (містична пасакалія та язичницький фінал Квартету для двох скрипок, альту і віолончелі, наприклад).

В.Тиможинський – яскраво індивідуальна постать в українському музичному мистецтві сьогодення. Його твори - у репертуарі відомих українських виконавців, серед яких - Муніципальний камерний хор "Хрещатик", Хорова

капела ім. Д.Бортнянського, камерний хор "Credo", гурт "Євшан". Вони - в концертних програмах волинських митців: Волинського академічного державного українського народного хору, камерного ансамблю "Кантабіле"; на афішах Волинського обласного музично-драматичного театру ім. Т.Г.Шевченка. Але найтіснішою є співпраця В.Тиможинського з камерним хором "Оранта" (худ. кер. В.Мойсіюк), колективом, що став творчою лабораторією композитора, і, водночас, чи не найактивнішим пропагандистом його творчості. Твори В.Тиможинського - в програмах міжнародних фестивалів (зокрема, XI-XV "Київ-музик-фестів", XI, XIV "Музичних прем'єр сезону"), вони звучать закордоном - в Німеччині, Франції, Іспанії, Польщі, Чехії та Росії, виконуються навіть у далеких США і Канаді. Окрасою мистецького життя міста Луцька стали два авторські концерти композитора (26.05.1995р. та 11.12. 2001р.). Ось фрагменти з деяких газетних публікацій - "...Зберегти у галопуючому темпі наших днів з нав'язливим вторгненням чужих ритмів, пісеньок-одноденок свою творчу пластику, свою манеру і стиль вдається далеко не кожному. Віктору Тиможинському вдається..."(Н.Гуменюк "...a carrella" волинського класика." /"Віче", 20.12.2001). "Композитор Віктор Тиможинський у царині духовної акапельної музики творить диво, вертає душі людській до витоків високої духовності"(А.Філатенко "Вечір божественних піснеспівів" /"Волинь", 18.12. 2001).

Віктор Тиможинський - педагог, активний пропагандист новітньої української музики, громадський діяч, голова журі ряду конкурсів, член різноманітних комісій та художніх рад. Його творчість (доробок композитора складають понад сто творів різних жанрів і форм) - з одного боку - наслідок вдумливого, насамперед, морально-етичного аналізу дійсності, з іншого - глибинно емоційне переживання її. Вона поєднує усвідомлено-бережне, охоронне ставлення до традиції з одночасним глибоко внутрішнім, інтенсивним розвитком - спиранням на коріння та пошуком нових шляхів реалізації її

можливостей, розвитком не руйнівним, - розвитком-ростом, творенням. Уважне, делікатно-трепетне ставлення до смислового наповнення, суті музичної інтонації, тонке чуття, у першу чергу, її лінійно-мелодичної природи вносить у музику митця відчуття живої, хвилюючої краси. Так визріває музично-інтонаційне кредо В.Тиможинського - експресія всепроникаючого мелодизму. Так формується художнє кредо митця - інтелектуальний ліризм.

Сьогодні композитор Віктор Тиможинський, як завжди, старанно фільтруючи вічне у тимчасовому, точно й майстерно малює Вічну реальність. Оповита серпанком печалі, складна і проста водночас, вона кличе і завжди кликатиме нас у свій Світ.

Ярмолюк О.В.,
викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

КОРИФЕЙ ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ВОЛИНИ – ВАСИЛЬ МОЙСЮК

Українське хорове мистецтво постійно розвивається, формує ціннісні основи, моральні принципи та є невід'ємною складовою художньої культури. Кожен регіон України представлений видатними діячами, хоровими колективами та провідними хормейстерами, які працюють задля гідної

презентації хорового виконавства. Мистецьку діяльність лучан та мешканців Волинського краю складно уявити без участі талановитого музиканта та хормейстера – Василя Мойсіюка.

Василь Васильович Мойсіюк – український хоровий диригент, педагог, заслужений діяч мистецтв України, лауреат обласної мистецької премії імені Ігоря Стравінського, художній керівник архієрейського хору «Оранта» кафедрального собору Святої Трійці міста Луцька.

Народився 16 червня 1960 року в селі П'янне (Дубенський район, Рівненська область). Професійну освіту здобув спочатку в Луцькому музичному училищі, а згодом у Київській державній консерваторії імені Петра Чайковського (клас професора Михайла Андрійовича Берденникова, хоровий клас народного артиста України, професора Павла Івановича Муравського).

Під час навчання проходив практику в народному хорі тролейбусного управління міста Києва та знаменитому хорі хлопчиків «Дзвіночок», художнім керівником якого була Елеонора Олексіївна Виноградова [3].

Свою професійну діяльність розпочав у 1984 році – викладачем Луцького музичного училища, нині очолює циклову комісію хорового диригування та співу Волинського фахового коледжу культури і мистецтв імені Ігоря Стравінського.

У 1999 році в номінації «митець року» Василь Васильович був названий людиною року Волинського краю.

З 2001 року викладає в інституті мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки (нині – доцент кафедри музичного мистецтва), а з 2007 року – художній керівник академічного хору факультету культури і мистецтв цього ж навчального закладу [3].

Під його керівництвом хор здобув 3 місце на фестивалі церковної музики «Хайнувка 2014» та гран-прі V Міжнародного хорового форуму імені Анатолія Авдієвського «Як серцю виспівать себе», 2016 рік.

Проте, найважливішою сторінкою творчості Василя Мойсіюка була і залишається «Оранта».

Архієрейський камерний хор «Оранта» було засновано в 1990 році за ініціативи Олександра Йосиповича Головерси, викладача Луцького педагогічного училища, який прагнув створити майстерний колектив, що міг би гідно презентувати голос Волині. Це саме той хор, який вперше у Луцьку виконали службу Божу українською мовою в Христо-Воздвиженській церкві.

Знайти партитури церковних творів українською мовою на той час було неможливо, проте, Василю Васильовичу надіслали з Канади видану в 30-х роках літургію Михайла Тележинського [2].

З 1992 року і до сьогодні «Оранта» є архієрейським хором Свято-Троїцького кафедрального собору міста Луцька. Хор має великий репертуар релігійної та світської музики, є першим виконавцем багатьох творів Віктора Тиможинського. Активно презентує українське хорове мистецтво не лише в Україні, а й закордоном. Зокрема, Італії, Іспанії, Німеччині, Польщі та Австрії [1].

Високий професіоналізм цього колективу неодноразово був відзначений на різноманітних конкурсах та фестивалях, зокрема:

- I премія II Міжнародного конкурсу хорових колективів ім. Лесі Українки (1994 р., м. Луцьк);
- Гран-прі конкурсу хорів Автокефальної церкви (1991 р., м. Львів);
- Лауреат Міжнародного фестивалю хорової музики «Caja Salamanca» (1997 р., Іспанія);
- I премія XVII Міжнародного конкурсу церковної музики (1998 р., Польща);
- I премія Міжнародного конкурсу «Музика світу» (1999 р., Італія);
- Лауреат V хорового фестивалю «Золотоверхий Київ» (2001 р., м. Київ);
- II премія IV конкурсу хорової музики ім. М. Леонтовича (2002 р., м. Київ).

Камерний хор «Оранта» є активним учасником усіх мистецьких заходів нашого міста та області. Окремо, хочу зазначити їхню участь в артпроменаді «Так звучить Луцьк» та різдвяну програму «Тиша» створену разом із театром «Гармидер» [2].

Василь Мойсіюк – не лише професіонал своєї справи, а й людина з чіткою проукраїнською громадянською позицією. Саме тому з початком війни в Україні він разом зі своїм колективом активно допомагає Збройним силам України та займається волонтерською діяльністю. «Оранта» неодноразово влаштовувала благодійні концерти, усі зібрані кошти з яких були переказані на потреби 14-ої окремої механізованої бригади ім. князя Романа Великого та Волонтерського штабу «Ангар».

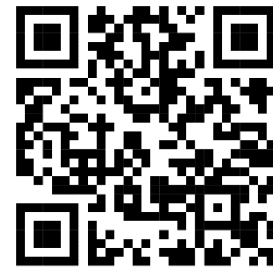
З 19 лютого 2023 року Василь Васильович разом зі своїм колективом започаткував надважливий проєкт: щонеділі Божественну літургію в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці супроводжуватимуть піснеспівами лише українських композиторів – Дмитра Бортнянського, Максима Березовського, Артема Веделя, Кирила Стеценка, Якова Яциневича, Михайла Вербицького, Михайла Тележинського, Миколи Лисенка та Миколи Леонтовича [4].

Література та джерела

1. Культура Луцька. Відомі люди : Василь Мойсіюк. URL: http://culture-lutsk.org.ua/novyny/2020-06-16/vasyl_moisiuk
2. Мій тато – диригент хору «Оранта». URL: <https://kultura.rayon.in.ua/blogs/462393-miy-tato-dirigent-khoru-oranta>
3. Мойсіюк Василь Васильович. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/personal/moisiyuk-vasyl-vasylovych>

На Божественних літургіях у Луцьку звучатиме музика українських авторів. URL: <https://konkurent.ua/publication/112026/na-bozhestvennih-liturgiyah-u-lutsku-zvuchatime-muzika-ukrainskih-avtoriv/>

Міщенко З.О.,
викладач циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»
Волинської обласної ради

Алла Олександрівна Опейда (24 квітня 1966 р., м. Луцьк) – співачка, заслужена артистка України, солістка-вокалістка вокального дуету «Душа Волині», художній керівник Луцького районного будинку культури, керівник зразкової вокальної студії «Зернятко», з травня 2019 року і по нині - директорка КМЦ "Красне" м. Луцька.

Навчалась в загальноосвітній школі № 2 , а також в музичній школі № 1 (по класу фортепіано).

У 1981 по 1985 рік навчання в Луцькому державному музичному училищі (відділ хорового диригування).

В 1985 році розпочала працювати в Луцькому районному відділі культури: завідувачем клубу села Великий Омеляник, також працювала керівником хору в будинку культури села Забороль та методистом Луцького районного будинку культури. З 1987 по 1992 рік навчання в Рівненському державному інституті культури (факультет хорового диригування). Через деякий час працювала художнім керівником Луцького РБК, а згодом виконувачем директора Луцького РБК, нині же директоркою культурно-мистецького центру "Красне", комунального закладу "Палац культури міста Луцька".

У сценічній творчості А. Опейда вміло поєднує автентичний фольклор з сучасною українською піснею. Її творча біографія багата на перемоги у всеукраїнських та міжнародних пісенних фестивалях і конкурсах. Впродовж багатьох років співає в тандемі із заслуженим працівником культури України В'ячеславом Судимою. Дует носить назву «Душа Волині». Географія їхньої творчості багатогранна. Як солістка співпрацює з провідними колективами області. Оригінальність тембру голосу Алли Опейди, цікавий репертуар, професійне виконання творів високо оцінені слухачами.

Активна збирачка української та волинської народної пісні. Нею записано і виконано багато забутих народних пісень, що побутували на Волині.

В репертуарі співачки твори відомих волинських митців Й. Струцюка, В. Гея, І. Корсака, П. Маха, Т. Музичука, М. Лапківа, В. Барановської, С. Кордунової, М. Гнатюка, С. Дружиновича, Г. Терлецької, О. Синютіна, А. Пашкевича, М. Стефанишина, В. Герасимчука, О. Онишка, П. Свіста, О. Гаркавого, Г. Васиної. Презентує українську пісню не лише в Україні, а й за кордоном, учасниця міжнародних мистецьких заходів у Польщі, Франції, Словаччині, Литві, Вірменії, Азербайджані, Німеччині, Єгипті, Норвегії. У творчому доробку - аудіоальбоми: «Терпке пісенне диво» та «Вишиванка», «В нашому саду», «Гей, там на півночі Волині», «З родинного джерела», «Лети, наша пісне». До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка вийшов ще один аудіо альбом з записом пісень на вірші Великого Кобзаря «З Кобзарем у серці».

Понад сімнадцять років Алла опікується обдарованими дітьми та молодими виконавцями, які об'єднані у зразкову вокальну студію «Зернятко» при КМЦ "Красне". Серед яких лауреати всеукраїнських та міжнародних пісенних фестивалів та конкурсів, діти, котрі отримали путівку в життя і продовжують свої творчі здобутки та навчання у сфері музики. Випущено аудіо альбоми і презентовано дитячу творчість у дисках «Співають діти Луцького району», «Веселковий дивосвіт», «Щастя жити у рідному краї», «На крилах

мрій», "Зернятко добра", "Ми хочемо миру!", "Ой, грало море"(колядки та щедрівки). Нею створено дитячий фольклорний колектив, який у своїй програмі містить не лише окремо взяті народні пісні які побутують на Волині, а й композиції зустрічі весни — «Ой, там на юлойци», щедрювання — «Щедрик, щедрик, щедрівочка», колядування — « Рожество твоє». Нині це вже зразковий фольклорний дитячий колектив "Вервечка" - лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів та фестивалів.

Окрім численних відзнак Волинської обласної ради, облдержадміністрації, Луцької міської ради, нагороджена почесною грамотою Міністерства сім'ї, молоді та спорту України, почесною грамотою Кабінету Міністрів України, подякою Президента України, подякою Верховної Ради України, орденом святої великомучениці Варвари. У 2005 році присвоєне звання «заслужений артист України». У 2015 році стала лауреатом обласної музичної премії імені С. Кривенького.

ТВОРЧІ ПОСТАТІ МИТЦІВ ВОЛИНИ

*Збірник матеріалів науково-методичного семінару циклової комісії
методики музичної освіти та вокально-хорової підготовки*

04 травня 2023 року

Упорядник Анна Зарицька

Електронне видання

Усі матеріали надруковані в авторській редакції.